

FOGLALAT. Magyarország (kinevezések 's előléptetések; pesti időjárat; első hó Pesten; szerencsétlenség a Dunán; magyar játékszini előadások; különféle; agarasztársasági gyűlés; reform. egyházi névtár; 's a t.; Kisfaludy társaság jutalomhirdetése; az esztergami építések; 's a t.) Amerika (Bahia siralmas állapotja; 's a t.) Portugália (igazság-kiszolgáltatás; 's a t.) Spanyolország (Valenciában ismét 55 carlosi vesztési életét; elfoglaltatások; a királyné cortesnyító trónbeszéde; a bajusz száműzve; Isturiz kamraelnök; harcztéri hírek; 's a t.) Anglia (Lordmayer beiktatása; Brougham l. Wellington hgnét; O' Connell Brougham ellen; 's a t.) Franciaország (követtségi változások; Ancona ügye; a tuileriák előtti ör egy embert lö agyon; 's a t.) Németország. Belgium. Gabonaár.

Magyarország.

Ő cs. 's ap. kir. felsége Szaniszló Ferencz nagyváradi kanonokot 's pesti kir. tud. egyetemi hitszónokot, az ország böleselkedési káthol. intézetei számára általa kidolgozott hittudományi munkából eredett legf. tettszése jeléül, czimzetes apáttá; Becker János esztergomi kanonokot szinte czimzetes apáttá; Vagyon Istv. trencsényi lelkészt czimzetes préposttá; Címfőtti Antal fiúmei városi lelkészt fiúmei társas káptalani kanonokká; Marczényi Mátyás kassai püspöki lyceumi hittanítót a kassai székes káptalannal tiszt. kanonokká; a budai kir. udv. kamrai főfizető hivatalnál Kanel József fizetőmesterré történt előléptetése által megürült ellenőri tisztségre Schratzenhaler Ferencz ugyanottani másodliquidatort; Lenger Józ. felső-biberstolli első bányamérői segédet kőrmöczbányai bányamérővé 's bányaugyelti segédé; Bobrovsky Antal bányászgyakornokot Balás Pál fokszertinti előléptetése következtében felső-biberstolli másodbányamérői segédtsítetté; Rauen Fer. Szász-Coburg-Gotha hgségbeli rétegmestert a hoferstolli bányánál ideigl. aknaigazgatóvá; Collinászy János beszterezébányai hutáirnokot zsernoviczi hutaprobálói segédtsítetté; Conrad Károly moldvai próbálót oraviczi próbálói; Conrad Lajos offenbányai (Erdélyben) próbálót moldvai próbálói, 's Markovics Márton Barta Gyula Szász-kára történt áthelyezése következtében rézbányai törvényszéki 's bányász hivatali iktatóvá nevezni; Fejér Pál zombori kir. kam. igazgatósági irnokot pedig, mivel agkori gyöngesége miatt szolgálatra többé nem alkalmas, nyugalmazni méltóztatott. — A m. kir. udv. kancellária Partenschlaeger József halála által keblében megürült udv. irnoki hivatalra Frenreisz József elnöki udv. járulnokot, 's helyébe Veninger János gyakornokot alkalmazá. (H-k.)

(Időjárat. Első hó Pesten. Szerencsétlenség a Dunán. Magyar játékszini.) Langyos időnk nov. 24kén rögtön megváltozott; a folytonos esőzés után ugyanis reggelre kissé meggemberült a sár, főleg nagyobb szabad téreken, 's csipős szél kezdett emelkedni, mely gyér hópölyhőket szállongatott. 25ikén a szél erősbülni kezdé, valamint a hószállongás is, 26kán reggel pedig éji nagy hóföregtetés után esontkeménységűvé fagyott a föld mindenütt 's a legtisztábban sütő napsugári daczára sem engedett föl, a szél pedig oly iszonyuan dühöngé, hogy a Duna hullámit több helyen a hidi gyalog járdára csapdosá, mellyen a víz azonnal megfagyott, 's annál veszélyesbbé tevő a járást, mivel a rendkívüli erejű szél erőszakosan a karfiához szorítá az embereket. Csupán e nagy szél okozá, hogy még nem mutatkozik jég a Dunán. A hid karfáit mar ugyan nov. 26kán kiszedék, 27kén a kocsiut-metsző gerendákat, 28kán az egész hidat. Az iszonyu szélvész alkalmasint több szerencsétlenséget okozott; eddig azonban csak négy malom elveszése juttatott tudomásra, miket oly erővel sujtott a szél az ó-budai szigethez, hogy egyiknek csak födele látszott ki a vízből, 's a többi is egészen haszonvehetlenné lön. Különös szerencse, hogy a hidra nem hajtá le azokat a szél. — Nemzeti szinpadunkon nov. 24ikén bérszünettel adaték „Norma“ Bellini nagy dalműve Eder Luiza jutalmaul; 25ikén másodszer „Enzersdorfi postalegény“ bohózat, mellyben Kolosánszky, mint intézetünkhöz ujonnan szerződött tánczművész és táncztanító, működött; 26kán „A két özvegy vagy hűség a sárga“ vígj. 1 felv. Holbein után 's „777“ vígj. szinte 1 felv. Lebrün után. E két idegen művet pedig követé Motty Sámuel 2ikrendkívüli előadása, mellyről így szólott a játékszini czédula: Mimikai előadások. Kiténő ügyesség és hajlékonysággal, művészetének legnehezebb 's meglepőbb fordulatait mutatja, igazolván a lírt, melly őt magasztalva kíséri. E szakasz végén a művész végtagjainak hitelföltötti szét-feszítésekör négy személyt állít testére. A második szakaszban pedig „záradékul egy élő lovat 's több személyt súlyegyenben tart.“ Az ilyenmü mutatványok legkedvezőbb esetben is csak egyszer láthatók. Nov. 27ikén Korszellem vígj. 5 felv. jött szinpadra. Jövő decemb. 3ikán Lendvayné jutalmaul először fog adatni: „Élet iskolája (a királyleány mint koldusnő)“ szinj. 5 felv. Raupach után fordítva. E darab a pesti német szinpadon nagy szerencsével adatott, a jutalmaztatandó színész-nő pedig annyi valódi élvezetet nyújtá már a magyar közönségnek, hogy bő jutalomra valóban igen érdemes, 's csupán az sajnos, hogy nem választott magának inkább eredeti darabot, holott több fekszik már előadásra készen anélkül, hogy azon szerencséhez juthatna.

Kisfaludy-társaság. I. Az ez idei február 6án tartott közülésben a Kisfaludy-társaság által kihirdetett színész-tudományi jutalomtétellel nov. 20ikaig, mint kitűzött határnapig, pályamunka egy sem érkezett, mit egy részről a tárgy-hőségének, más részről az idő rövidségének 's talán némelly részben az országszerte közbe jött árvízi akadályoknak is hajlandó a társaság tulajdonítani. Ennél fogva czélirányosnak ítélte azt újra 's több ágra osztva bocsátani pályázásra; és pedig legközelebb a következő tételt:

„Készítsék kézi könyv, melly a szaválásnak mind általános, mind különösen a színészre alkalmazott elveit és szabályait kimerítőleg 's gyakorlatilag adja elő, szükséges ügyelettél a magyar nyelv grammaticai viszonyaira, dialectusaira, versszerkezetére 's azon hibákra, mik jelenen színésznők szóbeli előadását gyakran disztelenítik.“

A pályamunkáknak az igazgatóhoz beküldése szokott mód szerint történjék. Határnap nov. 20. 1839. A jutalom, melly 1840. februar. 6án adatik ki,

20 darab arany.

II. Készítsék ballada következő tárgyról: „Első Géza királyfi Magyarországnak harmadrésének ura a nemesak birtoka 's méltósága de még élte ellen is gonosz tanácsból hitszegéssel törekvő Salamon királynak, bár azt erős hadával megrothatá, a haza nyugalmaért, 's hogy polgári vér ne ontassék, a koronát 's uralkodást, az önmegtagadás' legszebb diadala közt, oltár előtt harmadszor is átengedi.“

A balladák szokott mód szerinti beküldésének határnapja január 20ka 1839; a jutalom, melly 1839. februar 6án adatik ki,

10 darab arany.

A kéziratok a társaságnál maraduak, azok sajtósági 's így kiadhatási joga a szerzőé. Pesten, a Kisfaludy-társasági nov. 27. 1838. tartott üléséből. Fáy András, igazgató, (Pest, kalap-utca, 251.) Tóth Lőrincz jegyző. m. k.

Pécsét f. e. sept. 16án a selyemtenyészés tárgyában közgyűlés a választott polgárság termében tartatván, arra nemesak polgárok, hanem számos nemesség is megjelent, egyes akarattal a köz ipar előmozdítása 's a lakosok fölségellése tekintetéből a selyemtenyészést megalapították, melly alkalommal e tárgy aláírása bocsátatván már is 182 taggal diszeskedik az egyesület, egyszersmind reménylik, hogy jövő 1839ik febr. 1ig még számos taggal fog szaporodni — Jelen alkalommal a tisztválasztás is megtörtént, szótöbbség mellett, előnöknek Dollinger Károly polgármester ur, jegyzőnek Nyers János, alelnöknek 's pénztárgondviselőnek Piacsek József népszószóló, inspectornak Zöld András, pénztárnoknak Niezmer Antal, választmányi tagokká kis jeszeni, és megyefalvi Jeszenszky János főbíró, Pajnády József Senator, Spiesz János táblabíró és senator, Patkovics Ferdinand senator, Horváth János pécsi püspökségi jószág-igazgató, granasztai Rihmer Ferencz táblabíró, és ügyvéd, Nagy József, és Gayer János ügyvéd ur, Náray János számtartó, Paulovics József városi perceptor, Luzsovits László telekbírói hivatal-igazgató, Darázi Péter jegyző, Gerdenics András sebész, Frenthlentberger Vincze, Schöner Mihály, Taitl János, Pucher József, Mayer János, Gründler András, Tailsbauer Károly ur választottak. Ez egyesület elősegéllé még azon örvendetes körülmény is, hogy annak pártoltatását (felsőbb parancsok következtében) sz. kir. Pécs városának tanácsa magára vállalni szives volt, 's a végett már nemesak a köz sétahelyeket, hanem még a temetőket is több ezerre menő, 's már 4 esztendő szederfákkal beültette, reménylik egyszersmind, hogy jövő tavasszal ns városunk segedelmével még több ezerre menő szederfákkal, mellyek már a szedres kertben készen állanak, minden szabad helyet teli ültetni fog. Ezen előadottakból láthatni Pécs emelkedését, egy esztendő alatt ugyanis posztó-és cukorgyárakon fölül részvényekre a selyemtenyészést is meghonosítani el-tökélt szándéka, miket a nyomtatásban már megjelent 's jövőre közlendő rendszabályok is tanúsítanak.

Esztergom romlásáról értesített hazánk, nyilvánítottak a javára beküldött adományok, mostani állapotának rövidrajza sem lesz érdektelen: Tudva vagy, hogy 614 házat döntött, és igen sokat repesztett meg a martialis Duna, melly alkalommal sok lakos egészen tönkre, sok nyomorult láb-ára jutott. Az elkéseredett polgárok naphosszat tévedeztek az iszapos utcák-ron, nem tudván, szerte hordott vagyonkájokat keresgéljék e, vagy élelem-ről, laktanyáról gondoskodjanak e? Nem volt ritkaság esüggendezőket látni. Tünetedezésökből azonban a rögtön segedelem fölébreszté őket, munkára pedig a felebarátoktól reménylett segély rugtatta. 'S így remény fejében előre terveztek, mire a nyert segélyt azonnal legszükségesebb végre fordították, mindennel takarékosan bántak; ugy lett, hogy a lerokadt házak főbb részeit nagyobbadán lakhatókká építették, és pedig téglából, vagy ha vályogból is, legalább esztendő több víz ellen biztosító kőoszlopot emeltek, 's használtatván az alkalom, az ugy nevezett halotti-köz, melly a város két nevezetesebbik utcájának közlekedésül szolgál, és szűkvolta miatt sok akadály söt szerencsétlenségnek is oka volt, most jó széles utcává alakították, 's több apró de czélirányos, hol jó rendre, majd esinösságra szolgáló intézkedés történt. Ha most tekintetbe vesszük: hogy a szűk gabona- és bortenek (holott ez utóbbi nyujt erőt Esztergomnak) a mesteremberek, napszamosak, eszközök 's építési szerek rendkívüli drágasága mellett (p. o. volt idő, mellyben egy kőművesnek napszámul 3 forinton fölül is fizettek, 's a mellett egyipti bort, pálinkát, vagy tartást is, rendszeren pedig 3 huszas és 3 meszel bor volt napi díjok) Esztergom romjából annyi új, erős, esinös, kényelmes ház emeltetett 8 hónap alatt, hogy egész romjában csak kevés maradna, téli lakást pedig valamennyi lakosa lett legyen; valamint a segedelem jóvoltáról, ugy a nép számolási ügyességéről, 's jól használt munkásságáról kell meggyő-ződnünk. Soknak állításakint Esztergom soha oly erőt nem fejtett ki, mint ez alkalommal. A kedvező időjáratnak köszönhetni, hogy szerinte az egész-ségi állapot is kedvező volt legyen, ámbár az erőtetés rendkívüli volt, 's a víz-öblítette szobák még most is nedvesek, bűzösek, 's bennök minden pené-szedik. Azonban az előrelátó és fáradhatlan városi előljárók tág kör- és sze-gényházzal is gondoskodtak, melly a szép ősz kedvezésével már butorozta-tik, 's igen helyesen, mert már is napról napra szaporodnak városunkban a betegek. Ennél fogva: bár még sok időbe kerül Esztergomnak helyrevertődése; mégis elmondhatni, hogy legszükségesebbe áll. Illy állapotban Esztergom sz. k. város hála-ünnepet tartott nov. 19kén, mellyel Esztergom polgárai a mennyei gondviselésnek, malaszt-teli példát és ösztönt adó apostoli kirá-lyunknak, 's mindazon emberbarátnak hála-adójokat kívánták lefizetni, kik Duna-rontotta városukat szakadatlan adakozások által fölségítették. A plé-bánia-templomba sereglett e' czélbul Heya Imre k. tanácsos vezérlete mellett a nemes bel- és kül-tanács, a k. gymnasium, sz. ferencziek, czéhek, pol-gárok, 's mindennemü lakosok nagy száma, 's miután Úrge József helybeli-káplán czélszerű beszédet mondott, Argauer Máté alesperes 's városi plebá-nus ur, díszes szolgálat mellett éneklé el nagybuzgón a hálaáldozatot. Min-den nemes jötevőnek szolgáljon ezen közlemény bizonyosággal, hogy Eszter-gomnak szánt adományit nem ölte Dunába, hanem unokákrul unokákra nyuj-

tandó olly oltárt emelt emlékének, mellyről mindaddig visszaháramlik az üdvös áldás, míglen a' fölujult Esztergomban kő köven állni fog.

KÜLÖNFÉLE. Komárom megyei Füssi praedialis szék tisztújítása f. h. 15kén illy sikerrel ment véghez, Kovács Tamás pannonhalmi főpát elnöksége alatt: 1ső alispán: Ghyecz Ráfael, 2dik: Szabó Pál; főjegyző: Szántó Mihály, al: Mendel István; főügyész: Pázmány Zsigmond, al: Vitál Aloiz; főszolgabíró: Pázmány Taddé; esküttek: Aranyosi Dénes, Szentmártonyi József; pénztárnok: Orbán János. — Bazinban nov. 17kén egy pórasszony három gyermeket szült, két lánykát 's egy fiút. A' gyermekek egészségesek 's ép testalkattal bírnak; az anya mindazáltal életveszélyben forog. Ez olly bőven megáldott szülék igen szegények, 's már ezelőtt nyolcz élő gyermekkel bírtak. — A' magyar tengermellék kikötőiben mult oct. alatt 278,681 pgo früg volt ránk nézve tetteges a' kereskedés. — Először jelent meg most a' dunántúli superintendencia egyházi névtára f. 1838. évre, az illető egyházi megyeheli esperesek által eszközölt összerásókból szerkesztve, mellyek olly statisztikai, vidékméreti, kortudományi 's történetirai jeles adatokkal is bővelkednek, mellyek a' munkának nem csupán vallásfelekezeti becsét, hanem közérdekeséget is szereznek. Honisméretünk gyarapítása 's részleteiben sok helyen történetiraink kiegészítése illy adatok napfényre hozatása által rendkívül könnyítették. A' munka könnyebb használatát ezélszerűen eszközölte Hrabovszky Sámuel világi sup. főjegyző, a' hozzá ragasztott hét külön című mutató által. — Nov. közepén igen sok gypaju érkezék Magyarországból 's Ausztriából M. m. Frankfurtba, mellynek nagyobb részét azonnal tovább szállíták Franciaországba és Belgiumba. — Hazánk külön részeiből érkezett hírek szerint földművelésünkre nézve új kedvező időszak látszik közelgeni. A' gabona kelete ugyanis emelkedni kezd, 's az ár is bízhetőleg magosbra szökkenend, miután a' termést általánosan véve középszerűnek kell mondanunk. Hogy már most is nem kél nagyobb áron a' gabna, azt csupán azon körülménynek tulajdoníthatni, mivel az előbbi bő termésekkel olly mennyiség eladatlán, melly darab ideig a' belsükségen kívül még a' külkereskedést is kielégíteni képes mostani terjedésében. Az őszi vetés némelly tájakon, különösen hazánk majd egész nyugati részében, kitünőleg szép, az éjszak-nyugati részen mindazáltal kissé vigályos, sokhelyen főleg a' tiszántul a' tómerdek egér és hőresők sok kárt tett 's a' folytonos szárazság oct. elejéig rendkívül gátló 's nehezíté a' szántásvetést az agyagos határokon. A' borár itt ott kissé emelkedni kezd, 's általánosan mondhatni, hogy a' termés egész hazánkban megfélelt minőségre nézve (de mennyiségre nem) a' várakozásnak, némelly kevés vidékeket kivéven. A' pesti sok építés hatása a' haza távolabb részeiben is érezhető vala. A' faeszközök ára mindenütt emelkedik, mivel a' főbb áruhelyekről tömegesen szállítanak és szállítanak épületfákat Pestre, az építő munkások pedig országszerte úgy megritkultak, hogy több helyen a' megkezdett építéseket nem végezheték be. Mennyiben ez némi káros befolyásu volt, annyiban (az építetöket kivéve) a' nagyobb pénzforgás haszna kiegyenlíté a' hiányt. A' marhadög ismét több helyen uralkodik, 's ez azon rossz, melly már darab idő óta évenként sajnosabban sújtja mezei gazdaságunkat. — Bencsik János Bars megyei volt tisztviselő 's a' mult országgyűlésen Nyitra megyei követ, hosszas betegség után mult hó 25kén élte 49dik évében Czabájon elhunyt. — A' lapjainkban f. hó 19kére kitűzött társasági agarasztat a' kocseri pusztán csakugyan véghez ment. A' társaság billikomára több agar próbatutta után pályázó agaraknak kijelöltettek: Cziczka, Kovács Ágoston 's Kutyu, Marton Péter, nyertes Cziczka lett. Volt még egy kisebb díjphár is Reesky Andortul a' legjobb kanagárra kitéve; ezért futottak: Szellő, Kovács Imre, 's Solyom, Marton Jánosé; nyertes Szellő. Azon derült kedv 's lelkesülés, melly az egészen a' nem épen kedvező idő ellenére is uralkodék, eléggé bizonyítá, hogy ez csakugyan valódi nemzeti kedvtöltés. — Ocs. 's ap. kir. föls. határozata következtében a' bántási oláh-illyr 's német határozatból egy uj illyr bántási határör-zászlóalj alakult, mellynek katonai székhelye Fehértemplomban fog létezni. —

A m e r i k a.

A' mexicói lapok telvék panaszokkal a' republica siralmas állapotja miatt. Egy 60 főnyi rablócsapat ugyanis, jó fegyverekkel 's lovakkal ellátva, sept. 17kén egy szekér-vonalt rabla ki, melly a' fővárosbul tetemes értékű ezüsttel a' révparkokhoz utazék; ezen csapat csak részét alkotja egy létegesített rablóserégnek. A' kormány gyöngé, Mexico város lakosi egykedvűleg nézik Veracruz ostromoltatását a' francia sergek által. Gyilkolás, gyujtogatás 's rablás az országot inség, fejtelenség, és zavar torkába tasztják. — Texas republica uj elnöke, Mirabeau Lamar tábornok, ezelőtt Georgiában lapkiadó volt; e' lap mostani szerkesztője nemesszivű, hü gondolkozásu 's hajthatatlan hazafinak nevezi őt. Az egyesült státusokbul Texasba főkviteli cikket alkotnak most kész faházak, mellyek általában 100 pCent hasznat hajtanak.

(Bahia siralmas állapotja.) Bahiai hírek sept. 27eig terjednek, szerintük a' kereskedés azon vész következtében, melly e' várost 's tartományt érte az utóbbi időben, mellynek ismétlésetül félnek, végkép elakadt. A' rendes csapatokat a' városbul Rio-Grande do Sul tartományba rendelék az ottani republicai lázadás elfojtására. Bahia e' szerint egészen a' nemzetörtség védelmére van bizva, melly, miként a' lakosság nagyobb része, a' császári kormánytul mentülebb szeretne szabadulni. —

P o r t u g á l i a.

(A' királyné fiat szült.) Lissabon, nov. 4kén: Mult hó 31ikén épen déltájban a' királyné fiat szült; a' betegyás és a' gyermek a' legjobb egészségnek örvendenek. A' szülést azonnal algyudörgések tudaták Lissabon lakosival az erősségbul 's a' Tajóban horgonyzó portugál hadi hajókrul, mikre a' francia hajók algyuji azonnal választ adának, háromszinü lóbogóikat szél játékinak téve ki. Hasonlag ismétlék ezt két következő napon; a' britt hajóserég ez ünnepélyben csak másod nap vön részt. Nov. 1sőjén délután 4 óraker a' király udvarostul a' székesegyházba mene Tedeumtartás végett; kíséretében valának Terceira hg 's a' francia rendkívüli követ, Durosnel gr. altábornok. A' keresztelési ünnepélyt nov. 14kén tartandják Necessidades palota kápolnájában; a' kisdéd hg, hir szerint, Luis Felipe nevet kapand kereszteléskor, hová a' szeretetreméltó 's mivel Terceira herczegnő is hivatalos, Szász-Coburg herczegnőt, Ferdinand király anyját, mint keresztanyát, képviselendő. Boldogult don Pedro császár kívánata szerint portói hg címet is nyerend. — A' szüntelen czivakodó Nacional mult héten, öfölségök házassági szerződése egyik titkos cikere ezélovza, állítá, miszerint a' király a' pénzügyministertül 50 conto (10 ezer ft st.) rendkívüli mennyiség kifizetését kíváná, melly azon esetre kötteték neki háztartáspótlékul, ha trónörökös születik. Ez állítást azon

jegyzéssel torolja vissza czáfképen a' hivatalos lap, miszerint van ugyan a' házassági szerződésben illy nemzetkötelező titkos cikik, de a' király, tekintve a' kincstár jelen zavarát, nem kívánja foganatosíttatását. — Oct. 30ki rendelet szerint, mellyet a' Diario do Governo közöl, az ugynevezett „Maneio“ adófizetése a' britt, francia, spanyol 's hollandi kereskedők által, megszüntetik. —

(Igazság-kiszolgáltatás. A' királyné szülése körüli ünnepély.) Lissabon, nov. 2kán: Mult levelemben említém, hogy az eskütszék az urnapi lázadókat nem vétkeseknek nyilvánítá; a' hadi tanács az eskütszék utánaözni látszatic; a' sorcsapatok egyik tiszte, a' hadminister hajdani barátja ugyan is ennél valamiért panaszt tön, mit a' minister igaznak el nem ismérve, mindketten tűzbe jövének, gúnyos szavakkal illették egymást, végre a' tisz székét ragada föl 's neki ment a' ministernek; a' jelenlevők azonban közbenjárulának, 's a' tisz szándékában gátolák. A' minister börtönre hányatá a' tiszte; hadi tanácsot tartának fölötté ez őt nem vétkesnek nyilvánítá 's csupán azon egyszerű okbul, mert a' haditanács történetileg nem a' minister pártjából volt alkotva, ki egyébiránt a' hadseregnél kevés barátira számolhat. — A' király névnapját oct. 29kén üllék meg. Azon figyelem, miszerint Lajos Fülöp rendkívüli követet küldé a' keresztelésre, igen nagy hatásu, a' portugál e' tette büszke 's mindenkép ügyekszik e' tiszteletet illőleg viszonzni. Oct. 31ikén délelőtti 11 óraker történt a' királyné szülése, 's a' jövendő trónörökösiránt az elmék tökéletesen megnyugtatták; mert itt általános azon hiedelem, miszerint a' legidősb hg nem marad életben 's mielőtt kormányzásra jutand, meghal, 's e' hiedelem, több század óta tapasztaláson alapszik. A' születésnél mindazon elővigyázati rendszabályt foganatosíták, mellyek elhagyása által trónörökölési viták keletkezhetnének. Az ujonnan születet kicsereit gyermeknek nyilváníthatják, ha nincs valóságáról elég tanúság; ennek következtében születéséről tökéletes jegyzőkönyv vitetik; minden ajtót, kivéven azt, mellyen a' betegyáshoz mehetni, lepecsétlenek, hogy azokon titkon más gyermek ne vitethessék be. A' nyitott ajtó előtti szobában szülésre várnak a' ministerek, corteselnők, ha t. i. a' cortes össze van híva ekkor, a' hatósági kamra elnöke, a' főkormányzó 's a' főudvarmester néhány hölgygel 's egy csoport kíváncsival, idegen követek, katonatisztek, polgári tisztviselők, főleg számos orvos és sebész, kiket kíváncsiság von ide. Ezen ünnepély után a' palota kis kápolnájába megy a' társaság magányos teudeumtartás végett; másnap nyilvános teudeum tartaték, mellyen a' király udvarostul részt vön. Három este egymásután a' város ki vala világítva, kivéven a' szegények házeit, kiknek kenyérrre sincs elég pénzök.

S p a n y o l o r s z á g.

(Valenciában ismét 55 carlosi vesztí életét. A' ministerség folyvást veszélyben. Elfogatások.) Nov. 3ikán következő napiparancsot boesáta közre a' hatóság: „Mivel ma délutáni 3 1/2 óraker 55 fogoly-zendülő azok közül, kik a' városi toronyban ülnek, visszatörülásul hasonló számu áldozatiért a' szabadságnak 's Izabella királyné ügyének, kiket a' vérszomjas tigris Cabrera fölkonzoltatott, halálnak fog átadatni, ezennel parancsot kapnak a' majorcai 's almansai századok, 30 pattantus, a' város minden nemzetörri zászlójától 100 ember gyalog 's 20 lovon, pontban délutáni 3 óraker a' del Remedio téren megjelenésre, hol a' kivégzés történeendő. A' katonák mint ideigl. hely-segédnek, d. Ramon Pereira Rodrigo del Busto kapitánynak, fognak engedelmeskedni.“ Valenciái lapok következő utóiratot csatlának e' napiparancshoz: „Ma délután 3 1/2 óraker 55 fogoly carlosi zendülöt, kik a' városi börtönben ülének, agyon löveték, visszatörülásul a' villamalesai erősséget ótalmozott 55 alkotmányos harczosért, kiket, miután önként megadák magukat, a' vérszomjas Cabrera agyon lövete. Köztük volt a' nevezett erősség parancsnoka d. Manuel Renauis.“ A' carlosiak kivégzetésekor Lopez következő felszólítást intéze Valencia lakosíhoz: „Azon lassúság 's kártekonny irlalmi rendszer, mellyet eddig munkálatinkban követünk, elmult. A' szabadság 's trón ellenségei reszketni fognak, ha megtudják, miszerint ő föls. kormányja egész erejét ismét visszanyeré, midön örökre eltávolítá azon jó akaratot, mellyel velük, mint spanyolokkal, eddig banni szokott. Ha a' zsarnok vérrel akar bennünket meghódítani, mi viszont vérrel hiúsítandjuk meg terveit, 's vérrel fogjuk megerősíteni a' szabadság 's alkotmányserü Izabella trónját.“ Ezentul tehát holttestek 's vérozón fölött építendnek trónt a' spanyolok, mellynek tetejét végre szabadsági süveg vagy a' „Virgen de los Dolores“ zászlaja ékesítendő, mikép t. i. a' győzelem egyik vagy másik párt részére fog hajlani. Ez események vérböfűkkel leendnek följegyezve a' történetek évkönyveiben, 's az európai hatalmak hideg számolgotással tekintnek rájuk!“ — A' fővárosban nyugalom uralkodik ugyan; de az elfogatások az utóbbi zavarok miatt folyvást egymást érik 's a' ministerek helyzete mindinkább kétes kezd lenni; a' királyné már Seoane tábornokot is magához hívatá uj ministerség-alkotás iránti tanácskozás végett; de e' férfi, igen okosan, azon vélemény mellett nyilatkozék, miszerint e' pillanatban eszközözendő ministerváltozás nem fogna tartós lenni, mivel kényszerítés bélyegét viselné magán, a' közelebbi zavarok következtében. E' szerint tehát a' cortes-megnyitást, hihetőleg, tulélendi a' ministerség, ámbár hatásköre szót sem érdemel, mert a' fővárosban jelenleg majd kizárólag Quiroga tábornok 's a' nemzetörtség uralkodik. Az előbbi nov. 6ikán éjjel 200 olly személyt fogatott el, kiket carlospártiakkal szövetkezés miatt gyanuban tart a' közvélemény. Köztük van Estrella gr., Alcantara marq., Alba Real gr., Cabanilles, és számos egyéb főúr, pap 's első rangu hölgy. E' foglyok kezességül szolgálának 'segyszersmind visszatörülási eszközül Cabrera szünni nem akaró kegyetlenkedési ellen. Minden oda mutat, hogy a' vérengzés növekedni fog. —

(Folytonos elfogatások. A' királyné cortesnyitó trónbeszéde.) Az éjjeli elfogatások folyvást tartanak 's néhány olyan férfit is ért e' szomorú

sors, kik eddig kitérő szabadelműség 's föllengősi elvekről valának ismeretek. A' foglyokat mint mondják Saragossába szándékozik vitetni a' kormány, 's a' visszatörő junta rendelkezési alá bocsátani. — Nov. 8án délutáni 2 órakor Izabella királyné fels. anyja kíséretében elhagyá a' k. palotát, nemzeti gyűlésbe menendő. A' nemzetörtség két sorban fogadá a' királynét 's elindultát 21 algyulövés-jelenté, valamint a' cortespalotába léptét is. Terembe léptükkor küldöttség fogadá ő fölségöket 's trónhoz vezeté. Miután helyet foglalának, a' ministerek két oldalról melléjük állottak 's a' kormányzó királyné következő trónbeszédet olvasott fel: „Tanács és követ urak! Legelőnkebb örömet érzek, magamat Önök közt láthatván, újra megkezdése végett a' törvényhozói munkálkodásoknak, azon reménnyel, miszerint Önök ezuttal ismét azon bizonyítványt nyújtandják a' nyilvános jóllét iránti buzgalomnak, miket előbbi ülés alatt adának. Az 1834diki ápril 22dikén kötött szerződés az angol királyné, francziák királya 's portugál királyné közt 's közöttem még most is főnáll, 's azon baráti összeköttetések, melyek Spanyolország királynéja trónját az azt megismerő hatalmakhoz csatolják, legkiegelítőbb állapotban tartják fen magukat. Legnagyobb örömmel jelentem a' cortesnek, mikép a' magas porta megismeré fős. leányom jogait, és szívem kedvesen veszi azon részvétet, mellyel hatalmas szövetségeselem, Anglia királynéja, az utóbbi időben ez alkudozások szerencsés sikerét előmozdítá. — Mivel tudom, miszerint ellenségink segélyt kapnak olly országokból, melyek kormányai nem ismerik meg királynénak fős. leányomat, megparancsolám képviselőimnek a' szövetséges udvaroknál: kérjenek teljes közbenjárulást, melly képes legyen a' népjog-sérelmet gátolni. A' morellai szerencsétlen ostrom óta kevésbbé kedvező fegyverinknek a' szerencse, de bizalommal reményelem, hogy seregink bátorsága 's fáradatlan buzgalma, valamint jó fenytéke újra győzelmet aratand. Reményelem szinte Önök jóváhagyását azon 40 ezer ujoncz 's a' szükséges lovak előállítására iránt, mellyet a' szükség tennem parancsolt Önök előleges megegyezése nélkül. — Szükséges leend több fontos törvényt bevezetni, miket az előbbi törvényhozóság nem ajánlhatott meg, 's melyek célja: a' belső kormányzati rendszert összhangzóbbá hozni a' jelen alkotmánnyal. Azok közül, mikről ujjolag tanácskoznok kellend Önöknek, ajánlom a' községi tanácsokat, tartományi biztosakat 's a' nyilvános oktatást és jóltevő intézeteket tárgyzók meghatározását. A' nyilvános sajtó befolyása meghatározásának nehézsége folytonos vizsgálatát teszi szükségessé a' sajtótörvényeknek. Ha e' munka minden időben szükségessé válik, úgy különösen élénkül megkívántatik polgárháboru dulása alatt. E' hathatós okból érett megfontoltatását ajánlom azon törvényjavaslatnak, melly ez annyira nyomos tárgyról Önök elibe terjesztetni fog. A' derék nemzetörtség minden ponton szorgalmasan teljesíti azon szolgáltatot, mellyre föl van hivatva, valamint a' zendülöket mindenütt buzgó munkássággal üzi. Rendezete mindazáltal tökélyesbitést kíván, melly célból törvényjavaslat fog Önök elibe terjesztetni. A' hadi történetek szükségessé tevők legnagyobb áldozatok mellett is föntartani a' tengerészert, mellynek tiszteletes testülete versenyge buzog a' szárazföldi sereggel az alkotmányos trón mellett. Parancsolám a' kikötőkben heverő hadihajóknak azonnal lengőkke tételését. Törvényjavaslat fog Önök elibe terjesztetni, a' tengerészeti rendezetet tárgyzó, a' pillanat sürgető kívánatinak, 's jövendő szükségének megfelelően végett. A' kereskedés olly balesetek alatt nyög, mellyek a' haza helyzetéből származának. Elkerülhetlenül szükséges azon változásokat megtenni a' törvénykönyvben, miket a' tapasztalás kimutatótt. Kormányom e' tekintetből törvényjavaslatot nyújtand át Önöknek, 's később új kereskedési törvénykönyvet terjesztend tanácskozásuk alá. Tengerentuli tartományink folyvást legfökeletesb nyugalmat élveznek, 's naponkint újabb tanujeleket kapok lakosinak hűségéről. Az e' tartományokban azon célból kinevezett biztosságok, hogy részletes törvényeket hozzanak ajánlatba, mellyek szerint összhangzólag az alkotmánnyal kormányoztatni fognak, iparral folytatják munkálkodásikat. Kormányom, melly föl volt hatalmazva néhány fontos javítás-eszközlésre az igazság-kiszolgáltatásban, vezérli és siettetí az e' célra már megkezdett munkákat. Ambar azokat természetüknel fogva még nem lehet elvégezni, a' legsürgetősb rendszabályok, miket egyik törvénykezési rendszerből másikhoz térés szükségessé tesz, érett tanácskozás után már mégis elhatározzák. Kormányom annak idején tanácskozása sikerét, e' kormányzati ágat tárgyzó törvényjavaslatok iránt, mellyel folyton el van foglalva, a' cortes elibe terjesztendi. Az országos jövedelmek mindig inkább elégtelenek minden költség-födözésre, 's azon rendkívüli segélyforrások, miket az előbbi cortesgyűlés kormányomnak nagylelküleg megajánlott a' hiány-födözésre, nem valának sikerésithetők. Kormányom szakadatlanul e' nehézségeket legyőzendhető rendszabályok keresésével foglalatos. Az általános költségvetésen kívül Amerika költség-számítása is most először Önök elibe fog terjesztetni, és szokott szorgalmával tanácsoland kormányom Önöknek rendkívüli rendszabályokat, miket sikerésithetőknek vél a' nyilvános költségek födözésére, mellyekre a' mostani jövedelmek elégtelenek.“ — Munagorri nov. 11kén visszatért Sarreba. —

(A' bajusz számúze. Isturiz kamraelnök. Harcztéri hírek.) A' menyire egészen véve élénkül foglalkodtatja az elméket a' királyné nem épen hidegen fogadott trónbeszédé, majd egészen hasonló mértékben izgatja a' közfigyelmet egy a' falakra ragasztott kormányparancs, mellynek következtében ezentul csupán katona 's nemzetör viselhet bajuszt, mellynek viselése egyébiránt általánoson tilalmaztatik. Illy pillanatban illy parancsok! Ez nyilván tanusítja a' hatalomviselő gyávaságát. A' követ-kamrai többség 68 szóval Isturiz urat választá elnökül. Zumalacarraguy 55 szózatot kapott. Riva Herrera alelnök lett. A' mérsékpártiak örvendnek e' választásnak, míg a' föllengősdiek annál hangosabban kiáltoznak ellene, mivel hiszik, hogy az új miniszteralkotás is Isturizra fog bízati. — Terueli napiparancsban nov. Isején Van Halen tábornok Valencia, Arra-

gonia 's Murcia királyságokat ostromállapotba helyezé. E tartományok minden jövedelmét kizárólag a' központi hadsereg szükségére szándék fordítani. A' vámok készpénzben fognak fizettetni 's az összes mennyiséget hetenkint veendi át a' hadsereg főügyelője. Ezenkül katonai hatóságok leendnek föllállítva a' zendülők 's elégtelenek elítésére, az ugynevezett visszatörő junták pedig ezentul is folytatandják mérszáló munkálkodásikat, miből kiviláglik, hogy a' nevezett három tartomány tökéletesen katonai törvény alá van helyezve. Navarrai nov. 11iki levél szerint Espartero nov. 5ikén este Logrono vidékiről Haro felé indult, az Ebro bal partján tanyázó carlosiak szemmel tartása végett. Basilio Garcia 's Balmaseda tábornokok nov. 6ikán hat zászlóaljjal 's 400 lóval los Arcosba nyomultak. Munagorri st. Jean-le-Vieuxből levelet intéze a' Sentinelle szerkesztőjéhez, mellyben megczáfolá azon hirt, mintha őt a' franczia hatóságok a' franczia birodalom elhagyására kényttették volna, 's oda nyilatkozik, hogy az említett kormány valamint mindenkor ugy most is leghatározottabb vendégbarátsági bizonyítványokat nyujt neki. —

Anglia.

(Lordmayor beiktatása. Brougham l. Wellington hgnél.) Nov. 9ikén szokott pompával ment véghez Londonban az új lordmayor beiktatása, noha az esős idő tetemes akadályul szolgált. A' pompa mindazáltal még sem volt olly nagyszerű, mint tavaly, midőn Viktória királyné maga is megjelent a' Guildhallban. A' nézők száma nagy volt ugyan, de jobbadán mosdatlanokból állott, 's így nem csudálhatni, hogy a' nagy tolongásban sok zsebkendő, szelence, óra 's egyéb hasonló apróság akaratlanul megváltoztatá régi birtokosát. Az ünnepi járdalat következő renddel indult ki 11¹/₂ órakor a' Guildhallból: 1 pattantyus század; azon ezéh, mellynek a' lordmayor tagja; a' többi ezéh zászlókkal 's zenével; a' lordmayor cselédsége; a' lordmayor díszhintóban; aldermanek, recorderek, shérifek, kamráskok 's egyéb városi tisztviselők, mind kocsiban. Bridge-Streetben naszadokra szállott az egész társaság, 's mivel a' Temze erősen hullámozott, a' vasgőzök tulajdonosi dereglyeikkel aladságban vontaták föl Westminsterbe a' dísz-sajkákat. Szokott bemutatás után ismét visszatért az egész gyülekezet Guildhallba, hol a' lordmayor 's neje ünnepi lakomával tisztelé meg vendégit. Jelen volt e' lakomán többek közt Melbourne, több miniszter, számos követ, 's köztük a' török udvaré, Capua hg és szép neje, ki, mint látszik, nagy mértékben bírja az angol nép kedvezését. Ebéd után számtalan áldomás harsoga; midőn Melbourne l. egészségeért fírite billokot a' lordmayor, az asztal alsó résziről püsszegés volt hallható, mit azonban csak hamar elfojtott a' vendégek nagyobb részének rivadalmas tapsa. Összesen 250 tál teknősbéka-levest fogyasztának el a' vendégek, 's e' mellett 46 kappant, 53 sódort, 'st. ef. A' magyart kivevén minden egyéb bor özönnel keringe az asztal körül. Napoleon Lajos hg titkon visszatért Londonba, e' polgári ünnepély láthatása végett; midőn a' rendörtség utat nyitna kocsijának, megtudá a' nép kilétét, 's azonnal ezer meg ezer torok harsoga: „Long live prince Napoleon! Bonaparte for ever!“ 's némelly csoportokból még: „Vive l'Empereur!“ is hangzék, mire a' Gazette de France azon megjegyzté teszi, mikép ebből elég világosan láthatni: miért fogadá az angol nép Soult tábornagyot mindenütt lelkesül éljennel, míg Nemours hg jelenlétét föl sem vevé. Napoleon hg más nap ismét visszatért Leamingtonba, hol több hétig szándékozik mulatni. — „Brougham l. ugymond a' M. Post legújabb száma, mindenkor híres jó társalgó volt; e' tekintetben mindazáltal még igen ritkán tűntet ki magát annyira, mint az utóbbi napok alatt Wellington hg asztalánál, Walmer-kastélyban, hol szeszélyes megjegyzésivel arcképe elégetéséről a' canadaik által, az egész társaságot többszöri hangos kacajra vidítá. Ő lordsága eredeti elménczsége e' pillanatban, midőn egészsége olly kedvező állapotban van, épen olly mértékben keresetté teszi társaságát, minőben az valóban mulattató.“ Brougham l. Doverből már visszatért Londonba leánya társaságában, 's mint mondják Melbourne lordot egy hozzá intézett politikai tárgyú levélben kimondott allításai visszavonására akarja bírni, vagy pedig párviadalra szólítani. —

(O' Connell Brougham ellen.) Azon ünnepi lakomák hosszú sorozatát, mellyel O' Connell megtsztelek az irlandiak, nov. 6kán Canturkban kezdék meg. 200 kocsit ment az izgató elibe 's még a' szakadó eső daczára is kifogá hintájából a' lovakat 's egy angol mérföldnyi távolságig húzá azt. Ez esőt O' Connell azonnal bevezetésül használta, mondott beszédjéhez azon megjegyzést tevé, miszerint maga az ég is könyhullatásra fakadt azon hét százados elnyomatás és fonák kormányzat miatt, melly alatt Irland eddig nyöge. A' királyné 's Normanby marq. józan érzelmei' illeleg törekvék kiemelni a' szónok, 's különösen oda czéltzott szavaival, hogy az irlandi képviselőket minden esetre szaporítani szükség a' parlamentben. Brougham ellen hevesül kifakadt, 's miután az angol radicaloknak Irland iránti hanyagságát csipösen gáncsolá, így folytatá szavait: „S ugyan mit tett Brougham l.? Ő volt legnagyobb védszónoka a' kénytető törvényjavaslatnak 's én kétkedés nélkül merem állítani: hogy olly elvtelen férfi még soha nem böcszeleníté az emberiséget, mint ő. (Halljuk! Halljuk!) Roszasága fájdalom! súlyegyenben van tadományossága iszonyu körével. Ekesszólásában sok gáncsra méltót találhatni, de rendkívüli szellemi erőben kevesen mérkőzhetnek vele. A' pártszenvedély azonban megszükité lelke láthatarát. (Halljuk!) Ez kezdete azon harcznak, mellyet velem küzde. Szóljon ellenem bármit, én hihetőleg nem fogok adósa maradni. (Tetszés) Miért részesítém őt e' rossz kiténtetésben? Mivel kisszerű aljas pártczelokra pazérlá azon nemes tehetségeket, miknek egészen más vala rendeltetésök. Politikai életét tévutakon vezeték az ingoványi bolygó tüzek; ő kormányosa saját ladikesájának, melly szépen föl van ugyan díszítve tudományokkal 's vitorlakkal, de nem bír elég nehézséggel, 's azért mint szelek könnyű játéka lebeg a' vizen. (Tetszés, 's kacaj.) Rabszolgák! nem tudjátok, hogy ki szabad akar lenni, első köteles emelni csapásra karját?

Irlandiak, keljetez föl hazátokért! Kezdjünk még egyszer munkához, 's reményem a' kezdetnek vége lesz ez, mint a' francziák mondani szokták. Ezek állnak körültem, 's mindnyájan daczoltak ma a' vízzel; hiszem, szükség esetén tüzzel is daczolandnak. (Nagy tetszés.) Föl tehát! Zöld Irlandotok kiált. Az angolok durva némbereknek szoktak titeket nevezni, azon papokat pedig, kik gyermekiteket nevelik, 's a' beteg földművelőt fájdalomágyán ápolják, csalóknak 's ördögöknek szidalmaznak; mutassuk meg az angoloknak, hogy rágalmaik embertelenek 's ördögiek. Kövessetek engem; apostoltok vagyok én az új politikai iskolában, 's mindedig szerencsés valék. Én voltam első, ki megmutatám a' népnek, mikép kell győznie erőszak, puska, gyilkosság 's gyújtogatás nélkül. Én 150 parlamenti követet akarok Irland számára kieszközölni. Castlereagh l. megengedé, hogy Irland, Anglia és Skótzia viszonyai szerint, 108 1/2 követtel birjon, 's utóbb a' nyolczat nyakával együtt elmetse. Csak borzalommal mondhatom ki azon férfi nevét, ki hazáját gyalázatos zsoldért eladá 's ki Irlandot szabadságban lelé, 's mint lealjasított tartományt hagyá el." O' Connell beszédét elejétől végig zajos tetszés kíséré. —

(Keletindiai hgek kivégeztetése.) Delhibül jun. 29kérül ezt írják: „Ma rendkívüli látványnak valánk tanui; egy hg ugyanis, a' nagy Timur egyik ivadéka, vérpádon bűnhődött különösen iszonyu körülmények közt elkövetett gyilkosság miatt. A' vétkes, Mirza Hydur Shekoh, unokaöcsése a' mostani delhi uralkodónak, jun. 11kén éjjel meggyilkolá nejét, majd egészen darabokra aprítván őt kardjával, 's iszonyu tette után nyugotán egy közel kutba ugrott, magát vízbe fojtandó. Bátorsága mindazáltal elhagyá a' gonosztevőt, ki egész készséggel engedé magát kivonatni a' kutból. Megszabadítóji azonnal fogságra vevék. Mihelyt ő föls. a' gonosztevőtről értesült minisztere által, közbenjárásra szólítá föl főhelytartó ügyvivőjét. Ez segédét, Robinsont, azonnal elküldé halottvizsgálatra, a' meggyilkolt nő rokonai azonban csak hosszu kérésre boesáták őt a' hőlgyoszobába, 's akkor is csupán azon föltéttel, hogy egyedül jelenjék meg. A' vizsgálatból kitűnt, hogy a' szerencsétlen áldozat nyolczadik hónapban viselő volt. Jun. 13kán udvarlaton volt az ügyvivő ő fölséginel, ki azonnal kéré őt a' pör-megkezdésre, 's a' hg kivégeztetésire, ha a' gyilkosság csakugyan bebizonyulna ellene. Szoros vizsgálatok után a' gonosztevő világosan bebizonyult, 's a' hg maga is önkényt megvallá azt minden nehezítő körülményvel 's védelmezéséről lemondott. A' pöriratokat elküldék a' kormányzó-sághoz, 's jun. 26kán már megérkezék az aláírt halálos ítélet, azon megjegyzéssel, hogy ő föls. megegyezte esetén úgy hajtsák azt végre, mikép legelőnkebb hatást gerjeszthetni az iszonyító példával, 's mikép ő föls. érzelmel leginkább ohajtják. A' hg az őt kötéltre itélő bírói végzést nyugott vérrel halgatá 's e' két szóval fogadá: „Jól van!" E' pillanattól csupán ügyei elintézésével foglalkodék, 's a' kivégzés előtti napon halálosan beteg egy évü gyermekét ohajtá látni, melly még ugyanazon nap meghalt. Midőn e' szomorú esetről az atyát tudósíták, csak mosolyga, 's egy szót sem monda. A' kivégzés junius 29dikén hajnal után ment véghez. A' hg szilárd léptekkel hágott a' lajtorjára, 's néhány rángás után kiszenvedett. Ő föls. miután megtudá, hogy az ítéletet már végrehajták, visszavonult lelső szobába, 's mély gyászba merült. A' holtestet egy óráig hagyák függni bitófán, aztán levevék 's eltemeték. A' hg e' kivégeztetése saját ősei palotájában nagy megindulást okozott a' városi lakosságнал. Nevezetes azon körülmény, miszerint a' fejedelmi vérből származó hgi rokonok majd egyhangulag helyeslik az ítéletet, 's igazságosnak mondják, míg a' néptömeg a' hgi gonosztevőben történt igazságos megbüntetését a' gyilkosságnak úgy tekinti, mint britt zsarnokság véres következményét." — Bengali lapok szerint Tharrawadie, miután a' trónt bitorul elfoglalá, a' trónörökös 23 párthivestől, 's köztük három némbert is, azonnal kivégeztete. A' fiatal hg az angolok iránt gyanuba vett szeretete miatt lön áldozat. A' Moulmein Chronicle így írja le e' szörnyű gyilkosságot: „Jun. 3ikán Thekya trónörökös kérte nagybátyját, a' királyt: engedné meg, hogy másnap a' Muni-pagódban áldozhassék. A' király teljesíté kérelmét. Ugyanazon nap este mindazáltal egyik leánya, ki a' csillagjósásban némileg jártas, jelenté, hogy ellenségei vannak. Éjjel tehát a' paghani hg körül állítá Thekya hg lakását katonákkal 's nőjével 's gyermekivel együtt elfogatá őt, azon ürügy alatt, mintha zendülést koholna. Másnap reggel az udv. szabó fiastul 's még nyolcz személy szinte fogságba került, kik jun. 6án a' két Mangofa melletti sirkert közelében kivégeztettek. Sán Thekya hget kötözve fegyveresek közt vérpádra huzozolák. A' városban sandait volt szabad viselni; annak falain kívül azonban meztelen lábbal kelle mennie. Két ágyasát 's öreg dajkáját kordélyon vontaták utána. Vérpádra lépven elkiáltá magát a' hg: „Nem én vagyok zendítő, hanem nagybátyám." Ezután egy sima buzgánnyal tarkón üték 's egy nagy edénybe dugák, 's kezeit és lábait szorosan összekötözték. Most jajongni kezdé a' nép, mit a' fejdelem azzal orvosla meg, hogy a' fegyvereseket a' népre rohantatá. A' kivégzés alatt az említett három némberek imádkozni kelle; azután pedig ők is hasonló moddal egyenkint végeztek ki. A' két ágyas testét, kik szinte kir. vérből származtak, nagy fazékba dugák 's a' hgével együtt a' közel folyamba süllyeszték. Az amarapurai népség mélyen gyászolá e' kivégeztést, 's a' vásártéren egy egész hétig egyetlen ember sem vala látható. Az egész város olyan volt, mintha lakosi kihaltak vagy elköltöztek volna." —

Francziaország.

(Követségi változások. Ancona ügye.) A' Moniteur nov. 15iki száma több követségi változást közöl, mellyek szerint Montebello hg szicziiai, Mortier b. schweizi, Bois le Comte b. németalföldi, Burignot de Varennes portugál 's Tallenay Auguszt mecklenburgi követté neveztetik ki. — A' szabadelmű lapok megtámadási fegyverül használják Ancona elhagyatását a' miniszterség ellen, 's lényegesen következőleg nyilatkoznak: (Con-

stitutionnel) „Midőn mi Anconából visszavonulunk, Olaszországra nézve egész befolyásunkat elveszítjük, míg Ausztria épen nem árt azzal hatalmának, mert folyvást ellenőrség alatt tarthatja azért a' félszigetet." (Courrier français.) „Valamint 1831ben nem volt jogunk elfoglalni Anconát, úgy most sincs annak megtartására. Midőn azon helyet elfoglaltuk, csupán a' fölzendült olaszok védelmére tettük azt, midőn pedig most távozzunk, a' juliusi zendülethez hűtlenné lettünk." Egyébiránt Ancona már nov. 20—25ike közt vala elhagyandó, újabb határozat azonban ez csak dec. közepe táján fog megtörténni. E' halasztás oka az, hogy a' pápától nyilatkozást szándék bevárni az iránt, mért kívánja Ancona elhagyatását a' franczia 's ausztria katonaság által? A' nép keveset gondol e' politikai mozgalommal, —

(Angoulemei kivégzés.) Oct. 31kén Angoulemeben egy 25 évü fiatal férfi végezték ki gyilkosság miatt, ki Ollischlagernek nevezé magát Vondontenthalból, Németországból, egyszersmind megvallá, miszerint e' két név költött, 's hogy valódi nevét soha nem fogja kimondani, családját akarván ez által kimélni. Elíteltetését rendkívüli nyugalommal fogadá, 's még a' kivégzésnél is hallatlan bátor hidegvérűséget mutatott. Már bárd alatt fekdűt feje, még is bosszusan azt kiáltá a' bakónak: „Végezze Ön hamar dolgát." —

(A' taileriák előtt egy embert lő agyon az ör.) Nov. 16kán éjjel a' Rivoli-utczában a' taileriák kertje beljében álló ör egy férfit agyon lőtt. Azon szerencsétlen férfi, mint némellyek gyanítják, ittasan közelité a' kert rácsolatához 's az őrt pálinkával kínálá. Ez vonakodék inni 's távozásra inté a' tolakodót; ki azonban nem akart tágitani, hanem folyvást ivásra nógatá az őrt 's tartós vonakodási után végre ököllel fenyegeté a' rácsolatot keresztül. Az ör támadónak gondolá az érintett férfit, 's mivel pisztolyt vélt kezébe látni, reá lőtt. A' szerencsétlen férfi azonnal holtan földre rogyott. Az ör a' lövés által támadott füst miatt nem látá elesni áldozatát 's újra megtölté fegyverét. A' szerencsétlenség színhelyén azonnal számos ember kezdé összegyülekezni. Az őrhely parancsnoka is tüstint oda sieté 's a' vétkes őrt fölváltatá és a' katonai törvényszékhez küldé. E' katonaa' 18ik könnyű ezredhez tartozik, melly nem rég Rocheforthan öröködék, 's többnyire szigorú rendszabályok alatt szokott élni a' gályarabokra fölügyelés végett. Az egész szerencsétlenség csupán az ör otrombaságából származott. —

Németország.

A' bajor király nov. 13árul körlevelet boesáta ki a' kir. tartományi biztosságokhoz, mellyben ezek 's a' kerületi iskolai igazgatóságok szigoruan felszólítanak: 1) hogy a' községi iskolák tanítóit 's ezek helyettesit és segédeit minden módon igyekezzenek a' korcsnak, táncztermek, bucsuk 's más ilyesek látogatásitál visszatartani, szünőráikat inkább természetbeni gyönyörködéssel és ifjusággal sítákkal töltsek el 's azon iparkodással, miszerint iskolán kívül is elméjüket 's lelküket naprul napra tökélyesbítsik; 2) hogy senkinek ne legyen szabad öngyönyöre végett vadászni, annál inkább vadásztársulatba lépni, mert a' tapasztalás tanúsítja, miszerint a' vadászatkedvelők iskoláikat naprulnapra elhanyagolják 's idő előtt haszonvehetlenné válnak; ez okból a' kir. tart. biztosságok oda utasítatnak, miszerint tanítók 's ezek helyettesi és segédei számára egyáltalában fegyverjegyet ne adjanak ki vadászhatalas végett; 3) a' tanítók 's ezek helyettesi és segédei külsőjét, névszerint ruházatát, illetőleg, mindannak viselése tilalmas, mi rangjokhoz nem illő, mi a' község bizalmát fölök megvonja, mi őket a' gyöngéd 's megnőtt ifjuság előtt nevetéssé teszi, vagy adósságba keveri őket, ezek ugyanis a' tekintet legkisebb szikráját is, bár ezt mennyire szükség föntartani, kiürtja akaratlanul a' szülek kebléből 's ez által a' tanítók egész hatása megsemmisül. A' tanítók ugyanis egyszerűen, tisztán 's hivatusukhoz illőleg öltözködjenek, minden nevetéses költekezést kerüljenek; főleg pedig semmi kintű jegygyel ne éljenek sapkaikon, óralánczaikon 's a' t., legkevesbbé pedig, mi ez évben a' kaiserslauterni tanítószágra készülő növendékek próbatételén történt, szakálakkal és barkókkal, mik inkább mindent, mint ifjuságképezőt árulnak el 's ezután tanítóknál 's ezek helyettesinél és segédinél illyesmi a' legszigorubbán tiltatik. A' k. tar. biztosságok közlendik tehát a' fentebbi határozatokat a' kerületi iskolák személyzetével 's mindenikétől irományt veendnek róla. A' tanítók közül egyébiránt azok, kik e' rendeletek iránt nem viseltetnek illő engedelmséggel, főleg ha kintűjegyeket hivatalaiktul, 's hiras után azt lesz a' kormány teendő, mit az ifjuságképezés valódi érdeke megkíván.

Belgium.

(A' kamarák kinyitvák. Trónbeszédi részlet.) Brüssel, nov. 13kán: Ma nyitá meg a' király a' kamarákat 's beszédéből következő hely érdemel figyelmet. „A' hatalmakkali barátságos viszonyok folyvást állanak. Franciaországgal 's a' portával kereskedési 's hajózási szerződést köték; a' többi hatalommal is alkudozásban vagyok hasonló ezélerés végett; hihetőleg ezeket is kedvező következmény koronázandja. Hollanddali egyenetlenségünk még nincs elhárítva. Az ország jogai 's érdeki alkotják egyedül politikám vezérfonalát. Azon gonddal viendeme e' tárgyat, minőt fontossága megkíván, bátorsággal 's állhatatosan vívok mellette. Az éjszaki határinkat fenyegető sergek száma 's helyzetére nézve még semmi változás nem történt, minek következtiben sergünknek is hasonló állapotban kell maradni. Tetemes rendkívüli költségek nyomandják folyvást az országot, hogy katonai erőnk illő lábon tarthassuk föl, azonban uraim, e' jelen pillanatban semmi új terhet nem kívánok Önöktül." —

Gabonaár: Pest, nov. 27kén: Tiszta buza 130, 115; Kétszeres 90; — Rozs 83, 80; — Árpa 75; — Zab 56, 54, 50; — Kukuricza 85, 80, 76; — pesti m. v. garas. —